

ΜΙΑ ΟΜΟΙΟΠΑΘΗΤΙΚΗ ΔΟΣΙΣ

ΔΙΗΓΗΜΑ ΤΗΣ ΟΥΓΓΑΡΙΔΟΣ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΣ STÉPHANIE WOHL.

Σαβίνη τῷ βαρώνῳ Ἰωάννῃ.

Βουδαπέστη, 10 Νοεμβρίου 1876.

Σὰς ἀγαπῶ! Σὰς ὁμολογῶ ἐν πάσῃ εἰλικρινείᾳ καὶ ἀνευρυθριάστως ὅ,τι πάσῃ θυσίᾳ ὤφειλον νὰ σὰς ἀποκρύψω. Κατὰ πρόσωπον, ἐν τῷ μέσῳ τῆς δίνης τοῦ κόσμου εἰς ὃν ἀμφότεροι ἀνήκομεν, θὰ συνέτριβον μᾶλλον τὴν καρδίαν μου, παρὰ νὰ ἀφίνον νὰ τῇ ἐκφύγῃ τὸ μυστικόν της, καὶ θὰ διήρχεσθε ἐντὸς τῆς ζωῆς μου χωρὶς οὔτε νὰ τὸ παρατηρούσατε κἄν. Ἄλλ' οἶμοι, δὲν σὰς βλέπω πλέον, διότι αἰφνιδίως ἐχάθητε καὶ κατεφύγατε εἰς τινα ἔρημον. Πληγέντες τὴν καρδίαν, ἐφύγατε τὸν κόσμον, ὁμοιάζοντες πρὸς τὸν λέοντα ὅστις, αἰσθανθεὶς ἑαυτὸν προσβεβλημένον, βυθίζεται εἰς τὸ βάθος τῶν δασῶν ἵν' ἀποκρύψῃ ἀπὸ τῶν βλεμμάτων τῶν ἀδιαφόρων τοὺς τελευταίους σπασμούς σθεννομένης ζωῆς. Μόνος, ἐν τῷ μέσῳ ἀγρίων ὀρέων, ἀπολαύετε τῆς ἡδονῆς τῆς ἀπελπισίας, ἡδονῆς μεθυστικῆς, ἀφ' οὗ περικαλύπτει τὴν ψυχὴν σας διὰ τοῦ αὐτοῦ μυστηριώδους θελητήρου, δι' οὗ περιεκαλύπτετο καὶ ἡ ἀπλωθεῖσα εὐτυχία ἦν κλαίετε.

Ὡς πρὸς ἐμέ, τὸ ἀγνώριστον μὲ ἀπαλλάττει ἀπὸ τὴν ἀνίαν τῆς εὐπρεπειᾶς—δὲν μὲ γνωρίζετε, ἴσως μάλιστα δὲν θὰ μὲ γνωρίσητε οὐδέποτε. Εἶμαι λοιπὸν μόνη μεθ' ὑμῶν εἰς τὸ σύμπαν· ὁ κόσμος ἐχάθη, ὁ δὲ μακρυνὸς κρότος τῆς περιστοιχιζούσης με εὐρείας κερμηκιδᾶς, μοὶ φαίνεται ὅμοιος πρὸς τοὺς μυστηριώδεις ἐκείνους ἤχους οὓς οἱ ἀλιεῖς ἀκούουσι τὴν νύκτα εἰς τὴν θάλασσαν καὶ οὓς πιστεύουσιν ὅτι εἶναι ἡ ἡχὴ κόσμου τινος βεβυθισμένου ὑπὸ τῶν κυμάτων.

Ἴσως ὀργισθῆτε κατ' ἐμοῦ, διὰ τὴν αὐθάδειαν μεθ' ἧς — μὴ οὔσα Ἐκείνη — τολμῶ ἐν τούτοις νὰ σὰς ἀγαπῶ δι' ἔρωτος ἀπέριου καὶ ὑψηλοῦ καὶ ὅστις ζητεῖ τὴν θέσιν του ἐντὸς τῆς κατηραμένης Ἐδὲν τῆς ἐρημίας σας. Ἔστω! θὰ δεχθῶ τὸ μῖσός σας, ἀλλὰ τοῦλάχιστον εἶπέτε μου ὅτι μὲ μισεῖτε, ἀντὶ νὰ τηρήσητε περιφρονητικὴν σιγὴν ἥτις ἔσται ἡ δυστυχία μου.

Ὁ βαρώνος Ἰωάννης τῇ Σαβίνῃ.

Κάτταρον, 29 Νοεμβρίου 1876.

Οἰαδήποτε καὶ ἂν ἦσθε, πράττετε κάκιστα, Κυρία, νὰ ἐμπαίζητε ἐμέ, ὅστις οὐδὲν ἄλλο ζητῶ παρὰ νὰ λησμονηθῶ. Ἐπὶ πολὺ ἐδίωσσα νὰ σὰς ἀπαντήσω, καὶ ἐὰν ἀποφασίζω νὰ τὸ κάμω, τοῦτο σημαίνει ὅτι ἐνθυμοῦμαι κάλλιστα μαθήματά τινα εὐγενείας, κατὰ τὴν γνώμην μου δέ, αἱ γυναῖκες ἔχουσι δικαίωμα εἰς τοῦτο. Τούτου ἕνεκεν ἀφίνω ἑμαυτὸν νὰ ὀδηγηθῇ ὑπὸ τῶν «ἐκτὸς τοῦ τάφου» ἀναμνήσεων τούτων, καίτοι αὗται δὲν συμφωνοῦσι σχεδὸν μὲ τὴν σημερινήν, ὡς ἀγρίου, φήμην μου.

Κυρία μου! ἡ ἐπιστολή σας φθάνει πολὺ ἀργά. Πρὸ ἑξαμηνίας, θὰ ἤμην εἰσέτι ἀρκούντως εὐτυχῆς διὰ νὰ σὰς λατρεύσω· ἀλλ' ἔκτοτε, τὸ ἔσχατόν μου τῆς ματαιότητος λείψανον ἀπέπητ' ἐν τὰς ἀπάτας μου, ἡ δὲ πρόωρος οὕτη φυγὴ μὲ καθιστᾷ, φεῦ! ἄτρωτον.

Μάθετε, Κυρία μου, ὅτι θὰ ὑπῆρχον ὀλίγιστοι ἐρῶντες, ἐὰν τὰ δυστυχῆ ταῦτα ὄντα, τετυφλωμένα ἐκ τῆς οἰήσεως, εἶχον συνείδησιν τῶν φυσικῶν καὶ ἠθικῶν ἀτελειῶν των, ἐὰν ἐγνωρίζον, ὅπως τὸ γνωρίζω ἐγώ, ὀλίγον ἀργά, φεῦ! πόσον ὁ ἄνθρωπος, ὃν ἡ γυνὴ ἀποτυγχάνει νὰ ὑποτάξῃ διὰ τῶν αἰσθήσεων, γίνεται δούλος αὐτῆς ὑπὸ τῆς εὐαρέστου πεποιθήσεως τῆς ἀνανταγωνίστου ὑπεροχῆς ἣν προσπαθεῖτε, οὐ μόνον νὰ ἐξεγείρητε, ἀλλὰ καὶ νὰ τὴν διατηρήσητε ἀκόμη ἐντὸς τῆς ψυχῆς του. Πρὸ ἑξαμηνίου, ἡ ὠχρότης μου μ' ἐφαίνετο ὡς διακεκριμένη καὶ ὡς συμπαθητικὴ καὶ ὁσάκις θεώρων ἑμαυτὸν εἰς τὸ κάτοπτρον ἐδοκίμαζον αἰδοθῆμαί τι ἀφελούς αὐταρεσκειᾶς.

Καὶ τώρα;! — Φαντασθῆτε Ῥωμαῖον μὲ μακρὰς καὶ λιγνὰς κνήμας, μὲ ἠφανισμένα καὶ ἐρρυτιδωμένα ὑπὸ τῶν παθῶν χαρακτηριστικὰ, μὲ σκυθρωπούς καὶ ἐσβεσμένους ὀφθαλμούς... Δὲν εἶν' ἀλήθεια, Κυρία, ὅτι θὰ ἦμαι γελοιωδέστατος;... Ἄλλὰ καὶ ὁ τῆς Διασκιδαστικῆς Ἐφημερίδος Ῥωμαῖός σας εἶναι σοφώτερος ὥστε νὰ δεχθῇ τὸ πρόσωπον τοῦτο. Γνωρίζει κάλλιστα ὅτι ἅπας ὁ περιπαθῆς ὄργανος τῆς φλογερᾶς φύσεώς του δὲν θὰ τῷ ἔφευρεν οὔτε ἐν ἐκ τῶν μάγων ἐκείνων μειδιαιμάτων, ἅτινα αἱ νεώτεροι Ἰουλιέτται δίδουσι τόσον ὑποχρεωτικῶς εἰς τοὺς ὠραίους.

Ἐγκαταλείψατε λοιπὸν τὸ σχέδιόν σας καὶ ζητήσατε διασκεδαστικώτερον παίγιον. Θὰ τὸ εὔρητε εἰς τὰς αἰθούσας τῆς Βουδαπέστης, μεταξὺ τῶν μὲ ἄμεμπτον ἐνδυμασίαν καὶ σῶμα νέων, τοὺς ὁποίους τὸ κενὸν τοῦ μυελοῦ των καθιστᾷ τόσον καλῶς ἀρμοδίους εἰς τὸ πρόσωπον τῶν σφαιριδίων ἐντὸς τῆς χειρὸς ὠραίας γυναικός.

Σαβίνη τῷ βαρώνῳ Ἰωάννῃ.

Βουδαπέστη, 21 Δεκεμβρίου 1876.

Ἐρεθίσθητε, πτωχέ μου φίλε, τοῦθ' ὅπερ μ' ἐμποδίζει νὰ ὀργισθῶ. Πᾶσα εὐαίσθητος γυνὴ εἶναι συνειθισμένη εἰς τὰς ἰδιοτρόπους παραξενίας καὶ εἰς τὰς παραδέξους ἀσυνεπειᾶς τῶν μᾶλλον ἢ ἤττον φαντασιωδῶν ἀσθενῶν. Πολὺ ἐγέλασα ἐκ τῆς φανερᾶς ἀποστροφῆς, ἣν φαίνεται ὅτι ἔχετε δι' ὅ,τι καλεῖτε «εἰς τὸ πρόσωπον τῶν σφαιριδίων ἐντὸς τῆς χειρὸς ὠραίας γυναικός.» Μὴ φοβεῖσθε, εἶμαι λίαν κεκοπιακυῖα ἐκ τοῦ ἀνουσίου τούτου παιγνιδίου, ὅπως τὸ ἐξακολουθήσω ἐν ἀλληλογραφίᾳ. Ἀφ' ἑτέρου ὅμως, δὲν ἐνθυμοῦμαι νὰ σὰς ἔγραψά ποτέ τι περὶ τῆς καλλονῆς τοῦ ἀτόμου ὑμῶν. Τὸ γνωρίζω, δὲν εἶσθε ὠραῖος, ἀλλὰ καὶ τέρας ἐὰν ἦσθε, τί θ' ἀπεδείκνυε τοῦτο;

Μία φίλη μου λατρεύει τὰς ἀράχνας τοσοῦτον, ὥστε κατήντησε νὰ ταῖς ἐγκαταλείψῃ ἐν δωματίον τοῦ πύργου της, ὅπερ, τὰ νοήμονα μὲν ἀλλὰ πολὺ ὀλίγον συμπαθητικὰ ζῴφια ταῦτα, ἐκάλυψαν δίκην τάπητος διὰ τοῦ θαυμασίου αὐτῶν ὑφάσματος. Ἴσως ἔχω τόσον διεστραμμένην τὴν καλλαισθησίαν ὅσον καὶ ἐκείνη, ὁ δὲ ἀκτινολόγος πέπλος δι' οὗ ἡ ἐξαίρετος ψυχὴ σας περιεκάλυψε τὴν ἐμὴν, μοὶ ἀποκρύπτει αὐτὰς τὰς «φυσικὰς καὶ ἠθικὰς ἀτελείας» τὰς ὁποίας φαίνεται ὅτι γνωρίζετε, ἀλλὰ τὰς ὁποίας οὐδέποτε παρετήρησα.

Πρέπει νὰ μάθητε ὅτι ὁ κόσμος τῶν αἰσθήσεων ἀγνοεῖ τοὺς ὑπολογιζομένους ὑπὸ τῶν συστημάτων νόμους, καὶ ὅτι ὁ μᾶλλον θριαμβεύων ἔρως εἶναι πάντοτε ὁ ἀκολουθῶν τὴν λαμπρὰν καὶ ἐλευθέραν τῶν κομητῶν ὁδόν. — Μὴ δὲν δύναμαι τάχα ν' ἀγαπήσω ἄνδρα ἀσχημον, μόνον καὶ μόνον διὰ τὴν ἰσχύν τῶν προτερημάτων, ἅτινα ἴσως εἰσὶν ἀπαρατήρητα ὑπὸ τοῦ πλήθους, ἀλλὰ καὶ τὰ ὁποῖα τὸν κάμνουσι βασιλέα μου καὶ αὐθέντην; Ἄληθῶς, εἴθε ὁ πρῶτος ὅστις ἠναγκάσατε γυναῖκα, ὁμολογοῦσαν τὸν ἔρωτά της, εἰς τὴν λογικότητα — τὴν πάντοτε ψυχρὰν καὶ ἀδιάλλακτον. — Θέλετε νὰ μάθητε διὰ τὴν ὁδὸν ἀγαπῶν. — Ἔστω θὰ σὰς τὸ εἶπω...

Σὰς ἀγαπῶ ἔνεκα τῆς ἀνανταγωνίστου ὁρμῆς τῆς ὁρμητικῆς ψυχῆς σας. Ἐνεκα τοῦ φλογεροῦ πάθους ὁλοκλήρου τοῦ ἀτόμου σας, καὶ ὅπερ σὰς συμπαρασύρει εἰς τὸ σημεῖον τοῦ νὰ ἐγκαταλείψητε τὰ πάντα, νὰ λησμονήσητε τὰ πάντα, νὰ ἀνέχησθε τὰ πάντα! Σὰς ἀγαπῶ ἔνεκα τῶν τρομερῶν ἐπαναστάσεων τῆς μεσημβρινῆς φύσεώς σας, αἵτινες σὰς ἐξώρισαν εἰς τὸ βάθος ἐρήμου καὶ τὰς ὁποίας βλέπω ὅτι πολεμεῖτε μὲ τὸν ἡρώισμὸν Ἀγίου Γεωργίου. — Σὰς ἀγαπῶ τοσοῦτον περιπαθῶς, ὅσον μισῶ τὴν ὑπολογιζομένην ψυχρότητα τῆς νεότητός σας, γηράσασαν προῶρως. Ὅ,τι οἱ τῆς προικὸς ὠραῖοι θηρευταὶ τολμῶσι νὰ ἐκφράζωσιν ὡς αἰσθήματα, θὰ ἐπάγωνε καὶ πυρκαϊάν.

Δὸν Κιχῶτε, εὐγενῆ ἰππότη, δεχθῆτε τὸ θυμίαμα τῆς καρδίας μου! Καίτοι δὲν με ἀγαπάτε, οὐχ ἤττον γνωρίζω πόσον γνωρίζετε ν' ἀγαπάτε, τοῦθ' ὅπερ εἶναι σπάνιον καὶ πολύτιμον προτέρημα τὸ ὁποῖον δὲν ἐδυνήθηεν νὰ ἀνακαλύψω εἰς οὐδένα ἐξ ἐκείνων οἵτινες ἠράσθησαν ἐμοῦ.

Ὁ βαρῶνος Ἰωάννης τῆ Σαβίνη.

Κάτταρον, 28 Ἰανουαρίου 1877.

Ἀποκρινόμενος εἰς τὴν πρώτην ἐπιστολήν σας, σὰς ἐκάλεσα «Κυρίαν», ἀλλὰ καθ' ὅσον ἀναγινώσκω ἐκ νέου τὰς ὠραίας γραμμάς τῆς τελευταίας ἐπιστολῆς σας, τοσοῦτον περισσότερον πιστεύω ὅτι ἔχω νὰ κάμω μὲ χαριεστάτην νεάνιδα, μ' ἐξημμένην κεφαλὴν καὶ ῥωμαντικὴν, καὶ ἦν οἱ συνήθειαι καὶ τετριμμένοι λόγοι τῶν περικυκλούντων ταύτην τὴν πλήττουσι. — Μὲ νομίζει ἡρῶα, ἀπλῶς μόνον ἐπειδὴ ἔχει χρεῖαν ἰδανικοῦ τινος, κολακευτικὸν κέντρον τῶν νεανικῶν ὄνειροπολημάτων της καὶ ἅτινα ἐπεθύμουν νὰ σεβασθῶ ἀλλὰ καὶ τὰ ὁποῖα, ὡς τίμιος ἀνὴρ, ὀφείλω νὰ ἐξαλείψω διὰ βαναύσου χεῖρός.

Ἀκριδὸν μου τέκνον, ὁ ἡρῶας σας εἶναι εἰς ἄθλιος, οὐδόλως ὁμοιάζων πρὸς τὸν εὐγενῆ ἰππότην Δὸν Κιχῶτον, ἐκτὸς τῆς τεθλιμμένης μορφῆς του. Εἰς μετημφισμένων χορδὸν θὰ ἤμην μεγαλοπρεπέστατος Δὸν Κιχῶτος, ἀλλ' ἐν τῇ πραγματικῇ ζωῇ δὲν εἶμαι πολὺ ἱκανὸς διὰ τὸ πρόσωπον τοῦτο... Σὰς τὸ λέγω ἐγώ, Δεσποσύνη: Εἶμαι ἀνανδρὸς! ἀνανδρὸς τοσοῦτον μᾶλλον περιφρονητέος καθ' ὅσον μία πρώτη νίκη ἤρκεσε διὰ νὰ με καταρρίψῃ εἰς τὸν κοινορτόν, καταθιβρωσκόμενον ἐκ τῆς ἀδυνατοῦ ἐκείνης λύσεως ἣτις εἶναι λυπηρὸν μερίδιον εἰς τοὺς ἀδυνάτους. Παρομοιάσατέ με μᾶλλον πρὸς τὸν Ταγχάουζερ, ἀλλὰ πρὸς Ταγχάουζερ ἐμπαίζοντα τὴν σωτηρίαν τῆς ψυχῆς του, καὶ μὴ δυνάμενον νὰ παύσῃ κλαίων τὰς παρωχημένας στιγμὰς ἐντὸς τῶν φλογερῶν βραχιόνων τῆς καταδίκης. Ἐὰν ἦσθε γυνὴ καὶ οὐχὶ ἀθῶα νεάνις, θὰ σὰς διηγούμην τὴν ἱστορίαν τοῦ ἔρωτός μου, θὰ σὰς ἔκαμνον ν' ἀναγνώσητε τὸ μαγευμένον βιβλίον τοῦ παρελθόντος μου, οὔτινος ἕκαστον γράμ-

μα εἶναι φλόξ, ἀπατηλὴ καὶ διαβολικὴ λάμψις καταφθειράσα διὰ παντὸς τὴν ψυχὴν μου. Θὰ σὰς ἔκαμνον ν' ἀναγνώσητε τὰς σκυθρωπὰς καὶ ὄμως λαμπρὰς σελίδας ταύτας, διὰ νὰ σὰς μάθω νὰ με περιφρονῆτε ἀντὶ νὰ με θαυμάζητε. — Τότε ἠθέλετε ἐννοήσῃ διατὶ κατεπάτησα στάδιον, θέσιν καὶ μέλλον ἵνα ταφῶ ζῶν ἐντὸς τάφου.

Σήμερον ὁ μονομάχος σας μόνον τοὺς κόρακας θὰ ἠδύνατο νὰ διασκεδάσῃ, διὰ τῆς διηγέσεως τῶν ἀνωφελῶν μαχῶν αἵτινες ἀφανίζουσι τὴν δυνάμιν του καὶ τὴν ζωὴν του, διότι ὁ ἀντίπαλός του εἶναι ἰσχυρότερος τῶν γιγάντων οὗς ἄλλοτε ἐν τῇ ψυχῇ του ἠσθάνετο... Εἶναι ἡ ἀδιάκοπος δίψα τοῦ μηδενός, μόνον ἐν τῷ θανάτῳ δυνάμενη νὰ καταπαύσῃ... Μὴ γνωρίσητε οὐδέποτε τί εἶναι τὸ νὰ ἐγερθῆ τις τὴν πρωΐαν, μετὰ νύκτα ἀϋπνίας, κεκοπιακῶς καὶ συντετριμμένος, διὰ νὰ στραφῇ μετ' ἀηδίας ἀπὸ τοῦ ἡλίου καὶ νὰ ἀριθμῇ τὰς ὥρας κενῆς καὶ ἀτελευτήτου ἡμέρας. Μὴ μάθητε ποτὲ τί εἶναι τὸ νὰ ἐπιθυμῇ τις ἐνθέρμως τὴν αἰωνίαν ἀνάπαυσιν καὶ τὸ νὰ προτιμᾷ τὰς ἐρήμους ἀπὸ τὴν ἡδονὴν τῶν φιλημάτων τῆς ἐρωμένης του.

Ἄλλὰ συγγνώμην! Σὰς κουράζω μὲ τὰ παράπονά μου, ἀντὶ νὰ σὰς ἐκβάλω τῆς ἀπάτης σας, χωρὶς ὅμως νὰ σὰς ἐνοχλήσω πολὺ. Τοῦτο ὅμως θὰ ἦτο τὸ ἐλάχιστον ὅπερ θὰ ἤξιζον αἱ ῥωμαντικαὶ καὶ δηκτικαὶ ἐπιστολαὶ σας, τῶν ὁποίων δὲν τολμῶ πλέον νὰ ἐλπίζω τὴν συνέχειαν. Βλέπετε τί γίνονται οἱ ἡρώες σας!

Πιστεύσατέ με, τὸ καλλίτερον τὸ ὁποῖον ἐδύνασθε νὰ πράξητε εἶναι νὰ μὴ φροντίζητε πλέον δι' αὐτοὺς καὶ νὰ ἀρκεσθῆτε εἰς ἐκείνους οἵτινες κατὰ τὴν γνώμην σας δὲν εἰξεύρουσι ν' ἀγαπῶσιν, ἀλλ' εἰς ἀντίποινον, ἀγαπῶσιν ὑμᾶς.

Ἐπανδρευθῆτε λοιπόν, γίνετε ἡ εὐλογημένη μήτηρ πολυαριθμοῦ οἰκογενείας, καὶ μὴ συλλογίζεσθε πλέον, οὔτε κατ' ὄναρ, τοὺς ἀξίους τοιούτων παραφροσυνῶν δυστυχεῖς. Μὴ ἐγκαταλείψατε πλέον, οὐδὲ κατ' ὄναρ, τὸν ἥσυχον καὶ ἀσφαλῆ λιμένα, διὰ νὰ περιπλανηθῆτε ἐπὶ τῆς φωτεινῆς θαλάσσης ἔρωτος οὔτινος τὰ ἀόρατα βάραθρα καλύπτοντα ὑπὸ μαγικῶν καὶ ἀστραπηβόλων ἀνθέων, καὶ εἰς τὰ ὁποῖα θὰ ἦτο πολὺ ὠραῖον νὰ βυθισθῆ τις. Ἐὰν εἰς τὸ βάθος δὲν εὐρίσκαμεν τὸν θάνατον... Ἄλλ' ὑπάρχει τι χεῖρον τοῦ θανάτου καὶ περὶ τοῦ ὁποίου οὐδὲν γνωρίζετε ἀκόμη... Εὐλογήσατε διὰ τοῦτο τὴν τύχην σας καὶ μὴ εἴθετε περιεργός. Ὅ,τι θὰ ἐμανθάνατε, οὐδέποτε θὰ ἦτο ἀντάξιον τῆς ἀγίας ἀγνοίας σας.

Σαβίνη τῷ βαρῶνῳ Ἰωάννῳ.

Βουδαπέστη, 3 Μαρτίου 1877.

Πολὺ ἐγέλασα διὰ τὰ ὀξέα βέλη ἅτινα μοὶ ἐρρίψατε ἀπὸ τοῦ ὕψους τῆς μεγάλης ὑμῶν πείρας. Πόσον θὰ σὰς ἐφάνην νέα εἰς τὴν τελευταίαν ἐπιστολήν μου! Πιστεύετε ὅτι ἔχετε τὸ δικαίωμα νὰ με ἐπαναθέσητε ἠθικῶς εἰς τὴν θέσιν μου ἢν οὐδέποτε εἶχον, οὐδὲ ὡς νεάνις. Διότι, ὀφείλω νὰ σὰς εἶπω, ὅτι δὲν εἶμαι πλέον νέα, ἀλλ' οὔτε καὶ γραῖα πάλιν, σὰς βεβαίῳ. Ὅ,τι εὐκρινέστερον θὰ σὰς ἀποδείξῃ πόσον ἀπέχω τῆς ἀδόλου, τοῦτο ἀποδεικνύει ἡ ἀπάντησίς μου, παρὰ τὰς πρὸς ὑπεκφυγὴν εὐγενεῖς ὑμῶν γραμμάς. Ἡ πρώτη νεότης ἔχει μεγάλην ματαιότητα καὶ οἰήσιν διὰ νὰ ὑψώσῃ φωνὴν, δαπάναις τῆς φαντασιώδους ἀξιοπρεπείας της, ἐκεῖ ὅπου πολὺ ὀλίγον εἰσακούεται. Οὐδέποτε ἐγνώρισε τὴν περιεργίαν τοῦ νὰ ζητήσῃ ὅ,τι σὰς ἀρνοῦνται, — σκληρὰ εὐχαρίστησις ἢν δὲν ἐκτιμοῦμεν με

τὴν ἀκριβῆ αὐτῆς ἀξίαν παρ' ὅταν ἀηδιάσωμεν τοὺς εὐκόλους θριάμβους.

Καὶ λοιπόν! Δὲν νομίζετε ὅτι ἡ τελευταία αὕτη ἐξήγησις προέρχεται ἀπὸ ἀρκούντως ὑπὸ τῆς ζωῆς δεδιδαγμένης γυναικὸς διὰ τὰ δύναται νὰ ἐννοῇ τὴν τραγωδίαν τοῦ ἔρωτός σας;— Δὲν φανερώνει γυναῖκα γελάσασαν πολὺ ἀπὸ ἐρωτικῆς κωμωδίας, καὶ ἦντινα ἐν τῷ μέσῳ τῶν συνήθων τούτων παιγνιδίων τὸ ἀληθές σημεῖον τοῦ ἔρωτός σας ἐλκύει μετ' ἀκατανικήτου δυνάμεως;

Ἐκάστη λέξις, ἐκάστη γραμμὴ τῆς ἐπιστολῆς σας μοι ἀποδεικνύει πόσον ἡ καρδιά σας ἔχει ἀνάγκην ἐκχύσεως. Πνίγεται, καταστέλλουσα ἀδιακόπως ἐκεῖνο τὸ ὅποιον ὤφειλε νὰ ἐκχυλίση.

Σὰς παρακαλῶ, μὴ φοβεῖσθε τίποτε διὰ τὴν ἀγνόητα τῆς ψυχῆς μου. Ἐὰν ἡ ψυχὴ τῆς γυναικὸς δὲν ὁμοιάζει πρὸς τὸν Ἅγιον Βασίλειον ἐν τῇ κολάσει,—ἐμπροσθεν τοῦ ὁποίου οἱ δαίμονες ἐκκλινον τὴν κεφαλὴν, ἐν ᾧ αἱ αἰώνια λάμψεις συνεπλέκοντο ὡς αἴγλη περίε τῆς κεφαλῆς του—οὐδέποτε θὰ δυνηθῆ νὰ προφυλάξῃ τὴν ἀγνόητά τῆς ἐν τῷ μέσῳ τῶν πειρασμῶν τοῦ κόσμου τούτου.

Οὐχ' ἦττον, μὴ ἐλπίζετε τίποτε ἐκ τῆς ἐξομολογήσεως ὑμῶν.—Δὲν θὰ σὰς περιφρονήσω, δὲν θὰ παύσωμαι οὐδέποτε νὰ τηρῶ ἀπάτας δι' ὑμᾶς, ἀφ' οὗ οὐδέποτε σὰς ἐπίστευσα τέλειον!—Τούναντίον μάλιστα! Ὅ,τι μὲ εἴλκυσε περισσότερον ἦτο ἡ Ἀχιλλεῖος πτέρνα τῆς ἰσχυρᾶς φύσεώς σας, ἡ ἀσύμμετρος ἰσχύς τοῦ πάθους σας,—φανερουμένη μόνον, εἴν' ἀληθές, ὑπὸ ἡν προσωπίδα ἀδυναμίας, μὴ ὑποδεδουλωμένης εἰσέτι—ἀλλὰ τοσοῦτον μᾶλλον θετικώτερας ὅσον εἶναι ἐνδόμυχος.

Ἐγώ, εἰς αὐτὸ βλέπω τὴν ὑπόσχεσιν ὑπερηφάνου καὶ ὠραίου μέλλοντος, ἐνθα ὑμεῖς ὁ ἴδιος θὰ θριαμβεύσητε, ὁ δὲ «ἀνάνδρος ἠττημένος» θὰ γίνῃ ἥρωας!

Ὁ βρωγὸς Ἰωάννης τῆ Σαβίνης.

Κάτταρον, 25 Μαρτίου 1877.

Σφίγγα! Χαμαιλέοντα! Πῶς νὰ σὲ ὀνομάσω, ὦ Σαβίνη! Σήμερον ἀθάνα, εὐπιστος καὶ παιδίον ὡσεὶ ἡ αἴγλη τῆς πρώτης νεότητος νὰ ἐκάλυπτε εἰσέτι τὴν ψυχὴν σου. Εἴρων καὶ σκεπτικὴ αὐριον, ὡσεὶ νὰ ἐγνώρισες ἀπάσας τὰς χαρὰς καὶ ἀπάσας τὰς ἀπάτας τῆς καρδίας καὶ τῆς ζωῆς.—Μὲ φαίνεται ὅτι σὲ βλέπω, κατ' αὐτὴν τὴν στιγμήν, νὰ μὲ παρατηρῆς μετὰ τοὺς ὠραίους μελαγχολικοὺς διαυγεῖς καὶ ἀγνοὺς ὀφθαλμοὺς σου, ἐν ᾧ περίε τῶν πεισμώνων καὶ ῥοδινῶν χειλέων σου κινουῦνται μικροὶ ὄφεις σαρκασμοῦ, ἐνθαρρύνοντες ἐκεῖ ἐνθα οἱ ὀφθαλμοὶ διατάσσοσαι τὸ σέβας.

Λοιπόν, χαριέντες μικροὶ ὄφεις, γεννηθῆτω τὸ θέλημά σας, θὰ εἶπω τὰ πάντα!—Θὰ σὰς εἶπω ὅτι Ἐκείνη ἦτο σειρὴν καὶ ὅτι ἡ καρδιά μου ἐχάθη ἀκολουθοῦσα τὰ ἴχνη τῆς.—Ἦτο ξανθὴ, τὸ δὲ ῥοδινὸν μάρμαρον τοῦ θεοῦ σώματός της μόνον ἐντὸς τῶν ἀγκαλῶν μου ἐνεψυχοῦτο. Ἐθεώρουν ἑμαυτὸν δεύτερον Πυγμαλίωνα, δίδοντα τὴν ἐρωτικὴν ζωὴν εἰς ἄγαλμα.—Καὶ ἦτο ὅλως τὸ ἐναντίον! Δὲν γνωρίζεις τὸν τρομερὸν μῦθον τῆς μαρμαρίνης ἐκείνης Ἀφροδίτης, ἣν νέος τις ἰππότης ἐνηγκαλίσθη ὠραίαν τινὰ θερινὴν νύκτα ὀρκιζόμενος αὐτῇ ἀπὸ ἀστεϊσμὸν αἰώνιον ἔρωτα;—Ἐκτοτε ἐκείνη τῷ ἐνεφανίζετο καθ' ἐκάστην νύκτα καὶ τὸν ἐφόνευσε δι' ἀσπασμῶν.

Ἐκατοντάκις, χιλιάκις ἐπεθύμουν ν' ἀποσπασθῶ ἀπὸ τοῦ ὀλεθρίου θελητήτρου ὅπερ μὲ ἠχμαλώτιζε καὶ σήμερον ὅτε μ' ἐγκατέλιπε, μανιώδης πόθος μὲ καταναλίσκει. Διψῶ τὸ μεθυστικὸν δηλητήριον ὅπερ μοι ἔχυνε.

ὦ Σαβίνη! θέσον τὴν ὠραίαν καὶ δροσερὰν χεῖρά σου ἐπὶ τοῦ φλέγοντος μετώπου μου, καὶ ὠκτερόν με! Διατὶ θέλεις νὰ ἐνθυμηθῶ, ἐὰν ἡ ἀνάμνησις σημαίνει ἐπανάπτωσιν καὶ ἀπώλειαν;

Πόσον ἦτο ὠραία! Μόνον ὠραία ἦτο! Ἀλλὰ δὲν εἶναι τὸ αὐτὸ ὡσεὶ νὰ λέγῃ τις τὸ πᾶν; Δὲν εἶχεν οὔτε ψυχὴν, οὔτε καρδίαν, οὔτε τιμὴν, ἀλλ' ἦτο τὸ ἀριστοῦργημα τῆς πλασσεως. Ἐὰν ἰδίους ὀμμασι τὴν ἐβλεπον δολοφονοῦσάν τινα, θ' ἀμφέβαλλον περὶ τῶν ὀφθαλμῶν μου καὶ θὰ ἐξηκολούθουν νὰ τὴν ἀγαπῶ, διότι ἤμην ἀνίκανος νὰ μὴ τὴν ἀγαπῶ.

Τί ἐγένετο τὸ λογικὸν ἐμπροσθεν τοῦ σώματος ἐκείνου οὔτινος ἢ θεὰ μοὶ προύξενει σκοτοδινίαισιν καὶ μὲ συνετάραττε μέχρι τοῦ σημείου ὥστε ν' ἀπαρῶμαι θεὸν καὶ ἀνθρώπους; Ἦτο πολὺ τρελὸν μυθιστόρημα, σὲ βεβαίω—ἐπαίζετο ἐπὶ τετριμμένων ὀδῶν, ἡ δὲ ἥρωϊς αὐτοῦ ἦτο μία τῶν συνήθων. Εἰς τὸν χορὸν τὴν εἶδον κατὰ πρῶτον καὶ ἐφοβήθη. Τὴν ἀπέφευγον δι' αὐθάδους σχεδὸν τρόπου. Τώρα, ἐννοῶ ἑμαυτὸν. Ἦτο τὸ ὀρμέμφυτον τῆς αὐτοσυντηρήσεως ἐνώπιον θανάσιμου κινδύνου.—Ἴσως ἡ ἐπιφύλαξις μου τὴν ἠρέθισε, διότι, ἀφ' ὅτου βλέπω εὐκρινῶς, δὲν δύναμαι νὰ ἐννοήσω ὅποιαν ἀξίαν ἀνὴρ ὡς ἐμὲ ἠδύνατο νὰ ἔχη εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐκείνης, ἐκτὸς ἐὰν ἦτο τοῦτο μόνον, τὸ νὰ ἀναγραφῶ εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν θυμάτων τῆς ὡσεὶ περιεργόν τι ὅπερ νὰ τὴν διασκέδαζε διὰ τῆς παραδοξότητός του.

Ἐπὶ τέλους κατέπεσα, δίκην προωρισμένου, μὲ δεδεμένους πόδας καὶ χεῖρας ἐντὸς τοῦ βαράθρου. Τὰ κύματα ἐπανεκλείσθησαν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς μου, καὶ ἐβύθισθη ἐξ ὀλοκλήρου. Ἦμην νεκρὸς δι' ἀπαντα τὸν κόσμον!

Τί νὰ σοὶ εἶπω πλέον;—Τὸ μυθιστόρημά μου δὲν περιεῖχε συγκινητικὰ ἐπεισόδια, οὔτε ἐνδιαφερούσας περιπετείας.—Δὲν εἶχον νὰ φοβηθῶ οὔτε τὸν σύζυγον, ἀφ' οὗ ὁ καλὸς οὔτος νέος εἶχε τὴν ἀπλότητα νὰ κλείῃ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐγκαίρως καὶ διὰ παντός· ἀλλ' οὐδὲ ἀντεραστὰς εἶχον—καὶ τοῦτο δὲν μ' ἐκπλήττει πλέον:—Διότι οὐδὲν ὑπῆρχε διὰ νὰ ζηλοτυπῶ. Καὶ τὸ «μέγα τοῦτο πάθος» δὲν ἔληξεν, ὅπως ἐδύνασθε νὰ τὸ πιστεύσητε, διὰ τραγικοῦ καὶ αἱματηροῦ τρόπου... Τὴν κατέλαβον ἐν ταῖς ἀγκάλαις ἐτέρου, καὶ διὰ μιᾶς Ἐβύθισθη εἰς τὴν μηδαμινότητα.

Ἄ! θὰ ἐγέλασε πολὺ ἐκείνη διὰ τὴν ἀδυναμίαν μου, διότι ὑπερεθαύαζε τὴν ἰσχύν! Οἱμοὶ! Δὲν μοὶ ἔλειπεν ἐν τούτοις ἡ δούλησις! Θὰ τὴν ἐφόνευον, θὰ τὴν ἐπιγνον μετὰ τὴν ἰδίαν ἠδονὴν ἢ ὁ Ὁθέλλος θὰ ἠσθάνθη ὅτε ἐκορέσθη τὴν ζηλότυπον λύσσαν του διὰ τοῦ θανάτου τῆς Δεσδομάδας.—ἀλλὰ δυστυχῶς ὁ ἄνθρωπος δὲν ἐπλάσθη μὲ θέλησιν μόνον, ἀλλὰ καὶ μὲ ὕλην!—Ὅταν, ἐξ ἐβδομάδας βραδύτερον, ἀνέλαβον τὰς αἰσθήσεις μου, τὸ ἐλεεινὸν ἐκεῖνο σῶμα ὠρκίζετο τραγικο-κωμικῶς μὲ τὰ ἥρωϊκά μου αἰσθήματα.

Προσεπάθησα ν' ἀποθάνω, ἀλλ' ὁ ἰσχυρὸς χυμὸς τῆς νεότητος μ' ἔσωσεν ἀκουσίως μου. Οὐχ ἦττον ἑκατοντάκις ἤδη θὰ ἠτύοκτόνουν ἐὰν δὲν ἠσχυρόμην ν' ἀποθάνω διὰ μίαν τοιαύτην γυναῖκα! Ἐν τούτοις οὐχὶ διὰ αὐτὴν, ἀλλ' ἀπὸ αὐτὴν θ' ἀπέθνησκον, τοῦθ' ὅπερ διαφέρει.—Θὰ ἀπέθνησκον διότι ἐκείνη μ' ἀπεστέρησεν ὅλων ἐκείνων ἅτινα καθιστῶσιν ὑποφερτὴν τὴν ζωὴν: τὴν πίστιν, τὴν πεποίθησιν καὶ τὴν ἐλπίδα. Ἐφόνευσε τὴν φιλοδοξίαν μου, ἠφάνισε τὰς ἀγιωτέρας ἐπιθυμίας μου, διὰ ν' ἀφήσῃ εἰς τὴν πληγωμένην καρδίαν μου ἀνιαρὰν ἀηδίαν καὶ τὸ κενόν. . .

Ὁ Θεὸς νὰ σ' εὐλογῆσῃ, Σαβίνη! καὶ συγχώρησόν με ἐὰν δὲν ἀπεκρινάμην εἰς τὴν προσδοκίαν σου. Ἀντὶ συγκινητικοῦ μυθιστορήματος, λαμβάνεις τὴν πτωχὴν ἄχρουν

εικόνα μου, ἀκολουθουμένην ὑπὸ ἔτι μᾶλλον μεμαραμένων σκέψεων.

Ἄλλὰ δὲν εἶμαι ἐκ τῶν πραγματικῶν συγγραφέων σας ὅπως κατασωτεύσω τὸ ὀλίγον τάλαντόν μου, διὰ νὰ σοὶ διηγηθῶ λεπτομερῶς τὸ ἰοῦτο ἄντικείμενον.

Ὁ βαρῶνος Ἰωάννης τῆ Σαβίνη.

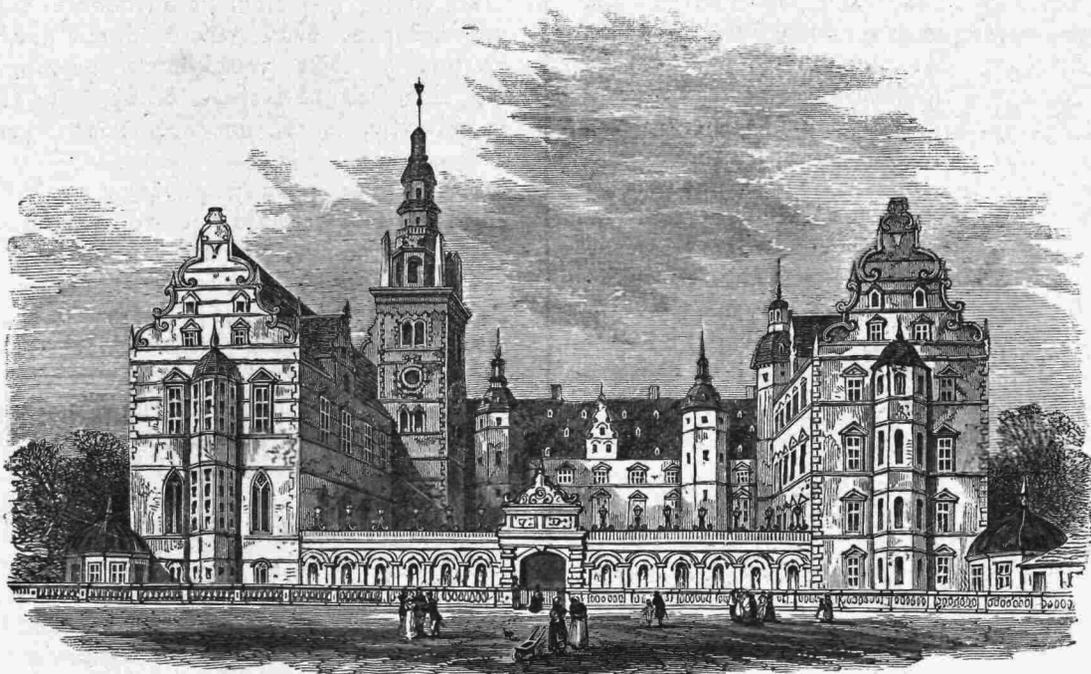
Κάτταρον, 30 Ἀπριλίου 1877.

Τὸ προεῖδον. Ἐθυμώσατε καὶ διὰ τὴν ἐξομολόγησίν μου καὶ διὰ τὴν εἰλικρίνειάν μου. Λησμονεῖτε ὅτι ὑμεῖς ἢ ἴδια μὲ ἠναγκάσατε νὰ σὰς ὁμολογήσω τὰ πάντα—καὶ τώρα δὲν μοὶ ἀποκρίνεσθε.—Τί σημαίνει ἡ σιωπὴ αὐτῆ!.. Πρὸ αἰωνιότητος πολιορκῶ τὸ θυρίδιον τοῦ ταχυδρομείου καὶ θὰ ἐξέπληξα τὸν ὑπάλληλον ὅστις μὲ πιστεύει τρελὸν—καὶ ὅστις θὰ ἐρωτᾷ ἑαυτόν : πῶς νὰ προειδοποιήσω

τὴν ἀστυνομίαν περὶ τῆς καταστροφῆς, τῆς πρὸ πολλοῦ ἤδη προσμενομένης ;

Εἶναι γελοῖον ἀληθῶς, πόσον ἐπιθυμῶ νὰ λαμβάνω τὰ ἄσχημα ὀρνιθοσκαλισματά σας, πόσον διψῶ τὸ ἄρωμα τοῦ ἴου ὅπερ ἐκχέουσιν αἱ ἐπιστολαὶ σας, ποῖαν μεγάλην καὶ ἀκατανίκητον ἀνάγκην ἔχω νὰ λικνίζω τὴν λύπην μου μὲ τὰς ἰδιοτροπίας σας, μὲ τὰ ὄνειροπολήματά σας, μ' ὅλην αὐτὴν τὴν ὠραίαν φλυαρίαν, ἣτις μὲ θέλγει καὶ μὲ περικαλύπτει διὰ νέας καὶ μαγνητικῆς ἀτμοσφαιρας.

Πρὸ αἰῶνος δὲν μοὶ ἐγράψατε, καὶ ὅλον αὐτὸν τὸν καιρὸν τὸν διηλθον ἐρωτῶν ἑμαυτόν : Ποία εἶναι ἡ Σαβίνη καὶ πῶς εἶναι ; Εἶναι κοντὴ ἢ ὑψηλὴ ; μελαγχροινὴ ἢ ξανθὴ ; . . . Καὶ εἶπον κατ' ἑμαυτόν : Ἐχει μεγάλους παιδικούς σοβαρούς καὶ μελαγχολικούς ὀφθαλμούς, ἐν ᾧ τὸ ῥοδινὸν καὶ φιλόγελων στόμα τῆς προσκαλεῖ τὸ φίλημα. — Ὅλον τὸ σῶμά της εἶναι ζυμωμένον μὲ ἀντιφάσεις, ἐὰν ἐν τούτοις εἶν' ἀληθές ὅτι «τὸ ὕφος εἶν' ὁ ἄνθρωπος.»—Δὲν ἐκπλήττεσθε διότι δὲν σὰς ἐρωτῶ ἐὰν

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΝΑΟΣ ΤΗΣ ΠΡΑΓΑΣ

εἶσθε κόρη ἢ χήρα ; — Ἄρκεῖ νὰ μάθω ὅτι εἶσθε ἐλευθέρᾳ. Αὐτὸ εἶναι πᾶν ὅ,τι μοὶ ἀναγκαῖοι.

Προσφιλὴς μικρὰ φιλάρεσκος! Ῥίψατε λοιπὸν τὴν προσωπίδα ἐπὶ τέλους καὶ εἰπέτε μοὶ τὸ ὄνομα τοῦ παρηγόρου ἀγγέλου μου . . . Διότι σὰς ὁμολογῶ ὅτι μὲ παρηγορήσατε.—Ἦτο μεγάλη δι' ἐμὲ εὐεργεσία, μεγάλη ἀπελευθέρωσις, τὸ νὰ σὰς διηγηθῶ τὴν γένεσιν τῆς δυστυχίας μου, καὶ δὲν δύναμαι νὰ πιστεύσω ὅτι προσεβλήθητε ἐκ τούτου ἢ μήπως τὸ ἐνδιαφέρον σας ἐσβέσθη πρὸ τούτης ἀδυναμίας ; — Σὰς ἔκαμα νὰ περιφρονῆτε τὸν ἄνθρωπον ἄξιον νὰ κλαίῃ τὸ ἰοῦτο παρελθόν ;

Ὁ Θεὸς οἶδε διατί, ἀλλ' ἀφ' ὅτου περιμένω μετὰ τῆς ἀνυπομονησίας τὴν ἐπιστολήν σας, μὲ φαίνεται ὅτι οἱ βρυκόλακες τοῦ παρελθόντος τούτου μοὶ ἐμφανίζονται ὀλιγώτερον, ὅτι ὠχρῶσι, ὁ δὲ ὀρμητικὸς, σκληρὸς καὶ ἐκνευρισμένος πόθος ὅστις πρὸ ὀλίγου μὲ κατεβίβρωσκεν, ἀλλάσσει φύσιν καὶ πλημμυρεῖ τὴν ψυχὴν μου διὰ νέου ἀφανοῦς ἀτμοῦ, δι' ἄγνου αἰσθήματος ὁμοίου πρὸς ἐκεῖνο ὅπερ ἐγνώρισά ποτε κατὰ τὸν εὐτυχέστατον καιρὸν, καθ' ὃν ὁ πρῶτος ἔρωσ ἠγγίσε τὴν καρδίαν μου.

Σήμερον, πρὸς μεγάλην μου ἐκπληξιν, ἐσκέφθην διὰ τὴν αὐρίον, ἐν ᾧ μέχρι τοῦδε τὸ παρελθὸν κατέτρωγε τὸ παρόν. Τὸ αἰσθάνομαι, πρέπει νὰ κάμω τι διὰ νὰ γείνω ἄξιος τοῦ ἔρωτος τούτου, δι' οὗ τοσοῦτον γενναιοδῶρως μ' ἐπληρώσατε, ἐμὲ τὸν ἀνάξιον. Διότι καὶ ἐὰν ἐδύναμην μάλιστα ν' ἀγαπήσω εἰσέτι, ἐὰν τὸ βλέμμα σας ἐδύνατο ν' ἀναχρυσώσῃ τὴν ζωὴν μου, καὶ ν' ἀποδώσῃ εἰς τὴν μεμαραμένην καρδίαν μου τὰ φλογερὰ χρώματα νέου ἔρωτος—δὲν εἶσθε ἐξ ἐκείνων αἵτινες τοῦτο μόνον ζητοῦσιν ἀπὸ τοῦ ἀνδρὸς τῆς ἐκλογῆς των : τὸ νὰ γνωρίζῃ ν' ἀγαπᾷ.

Δὲν εἶν' ἀλήθεια ὅτι σὰς γνωρίζω ;—Ἄλλ' ὅσον περισσότερον σὰς γνωρίζω, τόσον περισσότερον ἐρυθριῶ δι' ἑμαυτόν καὶ βαθεῖα ἀποθάρρυνσις μὲ καταλαμβάνει. Ἐὰν ἐπετύγχανον νὰ νικήσω τοὺς διαφιλονεικοῦντας τὴν ψυχὴν μου δαίμονας, τοῦτο δὲν θὰ ὠφείλετο εἰς ἐμὲ, ἀλλὰ κάλλιστα εἰς σὰς, Σαβίνη . . . Αἰσθάνομαι ἑμαυτὸν ὡσεὶ τὸν Δαυὶδ μαχόμενον κατὰ τοῦ Γολιάθ : εἰς ἄγγελος ὁδηγεῖ τὸν βραχιονά μου.

Σαβίνη τῷ βρωῶν Ἰωάννη.

Βουδαπέστη, 18 Μαΐου 1877.

Διατί δὲν ἀπήντησα εἰς τὴν ἐπιστολὴν σας ;

Διότι δὲν ἦτο ἐπιστολή, ἀλλὰ διθύραμβος φιληδόνου ἔρωτος. Δὲν ἐθύμωσα, ἀλλ' ἐσιώπησα. Διότι ἄλλως τε τί θὰ ἐδυνάμην νὰ εἶπω ;

Νὰ φιλονεικήσω περὶ τούτου θὰ ἦτο τὸ ἴδιον ὡσεὶ νὰ ἤθελον νὰ συμβουλεύσω τὴν θύελλαν, ἢ νὰ δώσω εἰς τὸν κεραυνὸν νὰ ἐννοήσῃ, ὅτι δὲν εἶναι λογικὸν νὰ πλήξῃ πτωχὸν ἄνθρωπον, πατέρα ἕξ τέκνων.

Ἄλλ' ἢ θύελλα κοπάζει, καὶ ὁ κεραυνὸς σβέννυται. Πᾶν φυσικὸν φαινόμενον περικλείει τὸ σπέρμα τοῦ εὐ-θραύστου. Τὸ αὐτὸ συμβαίνει καὶ μετὰ τὸν ἔρωτά σας, ἐὰν ἐν τούτοις ἐπιμένετε νὰ ὀνομάζητε διὰ τοῦ ἱεροῦ τούτου ὀνόματος τὸ δυστυχὲς πάθος σας.

Μὴ με κατηγορεῖτε ὡς ψυχράν, ἐὰν ἡ φλόξ τῶν ἀναμνήσεών σας δὲν δύναται ν' ἀναθερμάνῃ τὴν καρδίαν μου, καὶ κινεῖ μόνον τὸν οἶκτον. Δι' ἐμὲ ὁ ἀνευ ἀπάτης ἔρωτος εἶν' ἀκατανόητον πρόβλημα καὶ ὅπερ δὲν ἔχω ποσῶς τὴν περιεργίαν νὰ λύσω. Μοὶ ἐμπνέει τὴν ἀηδίαν, ἢ δὲ ψυχὴ μου ἐξανίσταται εἰς τὴν ἰδέαν ἀνωμαλίας, ἀρμόζουσαν μᾶλλον εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ ἱατροῦ ἢ εἰς τὴν τοῦ φιλοσόφου.

Ἐκπλήττομαι πῶς ἀνὴρ νοήμων, ὡς ὑμεῖς, παραιτεῖ τὸ μόνον φάρμακον τῶν ἀσθενῶν ψυχῶν. Δὲν γνωρίζετε τὴν μόνον δυνατὴν λήθην εἰς τὸν κόσμον τούτου; Τὸ μόνον τῆς Λήθης ὕδωρ; Δὲν ἀπεπειράθητε οὐδέποτε νὰ βρέξητε εἰς αὐτὸ τὰ ἀπληστα ἠδονῆς χεῖλη σας, διὰ ν' ἀντλήσητε τὴν λήθην τοῦ παρελθόντος, τὴν δύναμιν νὰ ὑποφέρητε τὸ παρὸν, καὶ τὸν ἐνθουσιασμὸν διὰ νὰ πλάσητε ἰδικὸν σας κόσμον, ἕνα παράδεισον σκέψεως, ὅθεν ὁ ἄγγελος τῆς ἀπογοητεύσεως δὲν θὰ κατάρθου νὰ σᾶς ἐκδιώξῃ πλέον ;

Δὲν ἐγεύθητέ ποτε κατὰ σταγόνα τὸν ζωογόνον ἐκεῖνον χυμὸν, τὸ εὐεργετικὸν ἐκεῖνο φίλτρον ὅπερ πρᾶννει τοὺς παλμοὺς τῆς πυρεττοῦσης καρδίας, καὶ ἀποκοιμίζει τὸν πόθον, μεταβάλλον τὰ φανταστικὰ ὀνειροπολήματα εἰς εὐγενεῖς καὶ γονίμους σκέψεις; Δὲν ἐδοκιμάσατε νὰ νικήσητε τὸν πόνον διὰ τῆς ἐργασίας, νὰ πληρῶσητε τὴν ψυχὴν σας διὰ μεγάλης ιδέας καὶ ν' ἀφοσιωθῆτε ἐπ' αὐτῶν τῶν ἰδίων ἐπι ἐρεπιπῶν τῆς εὐτυχίας σας, εἰς τὴν εὐτυχίαν τοῦ ἄλλου ;

Ἐχετε πολὺ δίκαιον νὰ λέγητε ὅτι ζητῶ ἀκόμη ἄλλο τι παρὰ τοῦ προσφιλοῦς ἀνδρὸς ἀπὸ τοῦ νὰ γνωρίζῃ ν' ἀγαπᾶ ἐπίσης. Τὸ πνεῦμα ὑποχρεώνει! Πᾶς ἐξαιρετικὸς ἀνὴρ ἔχει νὰ ἐκπληρώσῃ χρέος εἰς τὸ μέγα ἔργον τῆς παγκοσμίου προόδου. Ὅφείλει νὰ συνεισφέρῃ τι εἴτε εἰς τὸν ἰδιωτικὸν βίον εἴτε εἰς τὴν ἀμφίβολον τῆς δόξης λάμπιν—ἀλλ' ὀφείλει νὰ συνεισφέρῃ τι πάντοτε.

Πάντοτε ἠκολούθησα μετ' ἐνδιαφέροντος τὰ ἀρχαιο-λογικὰ ἔργα ὑμῶν, καὶ γνωρίζω ὅτι τὸ πολιτικὸν στάδιόν σας δὲν ἔλειπε νὰ σᾶς διδῇ μεγάλας ἐλπίδας, μέχρι τῆς ὀλεθρίου ἐκείνης ἡμέρας καθ' ἣν ὑπεπέσατε εἰς ἀναξίαν ὑμῶν τύχην. Ἐὰν ἐδυνάμην νὰ σᾶς συμφιλιώσω μετὰ τὰς ἐργασίας σας, νὰ ἐξεγείρω τὴν νεναρκωμένην φιλοδοξίαν σας, διὰ ν' ἀνοίξῃ αὐθις εὐγενεστέρα, γενναιοτέρα καὶ καθαρισμένη παντὸς ἐγωϊσμοῦ, ἐὰν κατάρθου νὰ σᾶς κάμω νὰ συλλάβητε μεγάλην τινὰ ἰδέαν, μανθάνουσαν ὑμῖν νὰ νικᾶτε ἅπαντα τὰ ἐμπόδια, ἵνα φθάσητε ἐνδόξως εἰς τὸ σκοπούμενον σχέδιον, τότε θὰ ἤξευρον ὅτι ἐσώθητε διὰ παντὸς, ἢ δὲ βεβαίως αὕτη θὰ ἐποίει τὴν εὐτυχίαν μου.

Ὁ βαρῶνος Ἰωάννης τῆ Σαβίνη.

Κάτταρον, 28 Μαΐου 1877.

Νὰ εἶσαι ἄρα γε φιλάρεσκος, Σαβίνη; Ἄλλ' ὄχι... Συγγνώμην!... οἱ λόγοι οὗτοι ἀποτεινόμενοι εἰς σέ, με φαίνονται ἱεροσουλία... .

Καὶ ὅμως δὲν σχίζω τὴν σελίδα ταύτην, διότι τὴν ὑπεγόρευσεν ἡ πικρία τῆς καρδίας μου. Σοὶ τὴν στέλλω με κίνδυνον νὰ σέ προσβάλω—ἐπὶ τοσοῦτον ἐπιθυμῶ νὰ σοὶ ἀποκαλύψω τὴν ψυχὴν μου.

Ὅτε, μετὰ μακρὰν προσδοκίαν, πλήρη ἀγωνιῶν καὶ ἐλπίδων, ἔλαβον τὴν ἐπιστολὴν σου καὶ ἀνεγνώρισα ἐπὶ τοῦ ζηλοτύπου φακέλλου τὴν λατρευτὴν ταύτην γραφὴν, ἠσθάνθη τὴν αὐτὴν συγκίνησιν ἣν θὰ αἰσθάνηται ὁ ἐκ τῆς δίψης θνήσκων ἐν τῇ ἐρήμῳ ὄδοιπόρος, παρατηρῶν μακρόθεν τὸ ἀπαστράπτον διαυγὲς ὕδωρ, καὶ κινδυνεύων νὰ ἴδῃ ἑαυτὸν παίγιον σκληροῦ θαύματος. Ἡ ἐπιστολή σου εἶναι λαμπρά ἀλλὰ δὲν ἀπαντᾷ εἰς τὴν ἐμὴν! Μ' ἐνθαρρύνεις, καὶ ἡ ψυχὴ σου ὁμιλεῖ ἐν αὐτῇ, ἀλλὰ ἐλθρομένης ἤδη διατι με ἀπέσπασες διὰ τῆς βίας ἀπὸ τοῦ ληθάργου ὄλων τῶν δυνάμεών μου, τοῦθ' ὅπερ ἐν τούτοις μ' ἐδίδε τούλάχιστον φαινομενικὴν ἡσυχίαν; Νὰ εἶσαι ἄρα ἐξ ἐκείνων, δι' ἃς, ὅταν κατορθώσωσι τὸν σκοπὸν των, οὗτος ἀπόλλυσι πᾶσαν γοητείαν καὶ πᾶν ἐνδιαφέρον ;

Θὰ ἐνόησες πόσας συγκινήσεις προὔδιδεν ἡ τελευταία ἐπιστολή μου, θὰ ἠσθάνθης τὰς φλογεράς εἰσπνοὰς τῆς δυστυχούς καρδίας μου καὶ θ' ἀνεσκήρτησες διὰ τοῦ αὐτοῦ μαγνητισμοῦ ὅστις ἔκαμε νὰ τρέμῃ ἡ χεὶρ μου... . Διατί λοιπὸν νὰ σοὶ κρύψω ἀκόμη, ὅτι ὁ σπινθὴρ ἀνήψεν, ὅπως θὰ τὸ ἠθέλησες; Ὅν παράδοξον, χαριέστατον καὶ ἀκατανόητον αἰνίγμα! Ὅσον μᾶλλον προχωρῶ ἐπὶ τοσοῦτον ψυχραίνεσαι, παρουσιαζομένη ἀδιακόπως ὡς χαλκὴν ἀσπίς, κεφαλὴ τῆς Μεδοῦσης τοῦ ἀσώτου βίου μου... .

Σαβίνη, τὸ αἰσθάνομαι, ὁ βίος οὗτος δὲν ἀπωλέσθη εἰσέτι! Διαβλέπω νέους ὀρίζοντας. Ἡ ἀγαπητὴ σου εἰκὼν κυματίζουσα ἔμπροσθεν τῶν ὀφθαλμῶν μου με αἶρει εἰς φαῖδρα διαστήματα, τὸ δὲ ὄνομά σου ἐπὶ τῶν χειλέων μου μεταβάλλεται εἰς ποίημα, εἰς ὃ ἡ σκέψις μου καὶ ἡ καρδία μου ἐργάζονται μετ' ἴσης ζέσεως.

Εἶπέ μοι το : ποῖον θεῖον θέλημα μοὶ ἐπανεδῶκε τὴν ζωὴν;.. ἡ ὠραία αὕτη φύσις ἣτις οὐχὶ πρὸ πολλοῦ μ' ἐφαίνετο θλιβερά καὶ νεκρά ὅπως καὶ ἐγὼ ἤμην, ἀνεστήθη καὶ με καλεῖ διὰ μυριῶν γλυκῶν καὶ μυστηριωδῶν φωνῶν, ὡς ἡ ἠχὴ ψάλλει ἐντὸς τῆς καρδίας μου! Ἡ ζωὴ! ὁ ἔρωτος! Εὐτυχία καὶ ἠδονή... . τὰ πάντα ἐνυπάρχουσιν εἰς τὴν λέξιν : Σαβίνη!

Ἄλλ' αὐτὰ τὰ πράγματα δὲν γράφονται, ἀλλὰ λέγονται γονυπετῶς ὑπ' αὐτὸ ἐτι τὸ πῦρ τῶν ὀφθαλμῶν ἐκείνων, οἵτινες σᾶς ἔδωκαν τὴν ψυχὴν σας διὰ νὰ τὴν λάβωσιν αὐθις ἐξ ὀλοκλήρου.

Σοὶ τὴν παραδίω, ὄχι, παρεδόθη εἰς σέ καὶ προσμένουσα τὴν εὐτυχίαν με κεντρίζει, γνωρίζουσα ὅτι πρέπει νὰ φθάσῃ πολὺ ὑψηλὰ διὰ νὰ πραγματοποιήσῃ τὸ ὄνειρον τῆς Σαβίνης! Ἄ! πόσον θὰ ἐργασθῶ, ἐργαζόμενος διὰ σέ!

Ἐγραψα εἰς... . καὶ προσμένω ἀπὸ ὥρας εἰς ὥραν τὴν ἀφίξιν τοῦ διορισμοῦ μου. Δὲν θὰ βραδύνη, διότι ἡ θέσις μου ἦτο πάντοτε κενή.

Ὅταν θὰ ἐπανεέλθω, ἡ πρώτη μου φροντίς θὰ ἦναι νὰ τρέξω πλησίον σου, διὰ ν' ἀκούσω ἀπὸ τοῦ στόματός σου τοὺς μεθυστικούς λόγους τῆς πρώτης ἐπιστολῆς σου. Τί εὐτυχία νὰ κατέχω τοιαύτην συναλλαγματικὴν... . Ἄλλὰ μὴ με κάμνης νὰ ὑποφέρω πλέον, Σαβίνη. Ἐσο

καλή καὶ φιλάγαθος. Ἐὰν ἐγνώριζες ὅτι τὰ παθήματα τοῦ Ταντάλου δὲν εἶναι διόλου μῦθος, ἢ ἀγαθότης τῆς καρδίας σου θὰ σ' ἐμπόδιζε νὰ τὰ ἐπιβάλλῃς.

Σαβίνη τῷ βαρῶνῳ Ἰωάννῃ.

Βουδαπέστη, 10 Ἰουνίου 1877.

Ἀνθρωπε παράδοξε! τρομερὸν πρόβλημα οὔτινος ἢ κλείς μ' ἐκφεύγει, ἢ δὲ πεφοβισμένη χεὶρ μου δὲν τολμᾷ πλέον νὰ ἐγγίση. . . Ἀφ' οὗ κατεστρέψατε τὸ παρελθόν σας διὰ μίαν γυναῖκα, ἰδοῦ, ὄλος πῦρ καὶ φλόξ, θεμελιώνετε τὸ μέλλον σας ἐπὶ ἄλλης! Ὁμολογήσατε ὅτι τοῦτο εἶναι πολὺ ὀλίγον ἐνθαρρυντικόν, ἢ δὲ γυνὴ ἤτις, καθ' ὑμᾶς, ἔχει τόσοσιν ἰσχυρὰν ἐπιρροὴν ἐπὶ τῆς καρδίας σας, δὲν θὰ ἐτόλμα νὰ ἐμπιστευθῆ εἰς αὐτήν. . .

Θέλετε νὰ ἐργασθῆτε δι' ἐμέ! Καὶ ἐὰν δὲν θέλω τὴν θυσίαν ταύτην; . . οὐδέποτε θὰ ἠγάπων ἄνδρα τῆς πλάσεώς μου, καὶ ὅστις δὲν θὰ ὑψούτο ὑπὸ τῆς ἰδίας φιλοδοξίας αὐτοῦ, εἰς τὰ μεγαλεῖα ἐκεῖνα ἐνθα ζητῶ οὐς θαυμάζω.

Ἡ γυνὴ καὶ ὁ ἔρως δὲν ὀφείλουσιν, οὐδὲ πρέπει νὰ ἦναι ὁ σκοπὸς εὐγενοῦς βίου. Ἡ γυνὴ εἶναι πιστὴ μόνον σὺντροφος ἐπὶ τῆς ξηρᾶς ὁδοῦ τοῦ ἀνδρός. Αὕτη τὸν ἐνθαρρύνει, καὶ δύναται νὰ ἦναι ἢ μετὰ τὴν πάλην ἀμοιβή· ἀλλὰ μὴ λησμονεῖτε ὅτι, πρὸ παντὸς ἄλλου, ὁ καλὸς ἀνὴρ ὀφείλει ἑαυτὸν εἰς τὴν πατρίδα του.

Καὶ ἐκτὸς τούτου, τὴν φορὰν ταύτην ὁ ἔρως σας μὲ φοβίζει. Ἠράσθητε τοσοῦτον ταχέως, οὕτως εἶπεῖν, ἄνευ ὀρατῆς μεταβάσεως, ὥστε σᾶς λέγω εἰλικρινῶς, τρομάζω διὰ τὸ τόσοσιν ταχέως ἀναφθέν τοῦτο πῦρ. . Ἀρχίζω νὰ δυσπιστῶ ἀπὸ ὑμᾶς καὶ ἀπὸ τὸν ἑαυτὸν μου. . . Σκεφθῆτε δά, ἐὰν δὲν ἤμην νέα, οὔτε ὠραία, ἐὰν ὁ αὐτοκαλούμενος ἔρως σας ἐχάνετο ἀπὸ τῆς πρώτης συνεντεύξεώς μας, ἐξατμιζόμενος δίκην θερινοῦ νέφους, ὅπερ ὁ ἄνεμος διασκορπίζει;

Μὴ ἐκπλήττεσθε ἐὰν δὲν τολμῶ νὰ ἐμπιστευθῶ εἰς ὑμᾶς, τὸν προκηρύττοντα τόσοσιν ὀρμητικῶς τὴν νέαν πίστιν του, ὁ ὁποῖος, χωρὶς νὰ μὲ γνωρίζῃ, μ' ἐκλέγει ὡς σημεῖον ἀναχωρήσεως διὰ τὴν ἐστίαν ὄλων τῶν φιλοδοξιών του, καὶ προσκολλᾶται ἀπὸ ἐμέ καὶ δι' ἐμέ εἰς πλεῖστα, ἅτινα ὄφειλε νὰ ἔχη πολὺ ὑψηλότερον παντὸς προσωπικοῦ ζητήματος.

Πιστεύσατέ με, φίλε μου, τὸ καλλίτερον εἶναι νὰ διακόψωμεν ἐπὶ τινα καιρὸν τὴν ἀλληλογραφίαν ταύτην, καὶ οὕτω θὰ λάβητε καιρὸν νὰ συλλογισθῆτε τοὺς ὀριστικούς σκοποὺς σας. Πρὶν ἰδῆτε τὴν Σαβίνην, πρέπει νὰ στερεωθῆτε ἐπὶ τῆς μελλούσης, ἢνθ' ἀκολουθήσητε, ὁδοῦ, ἢ δὲ Σαβίνην, ἀπὸ μέρους τῆς, θὰ ἦναι βεβαία ὅτι οὔτε ἢ κατὰκτησις αὐτῆς, οὔτε ἢ ἀπώλειά τῆς θὰ ἐπηρροέσῃ ποτὲ τὰ σοβαρὰ σχέδια ἀνδρός, ὄντινα ὁ ἔρως, ἀπαξ ἤδη, ὀλίγου δεῖν ἔθαψεν ὑπὸ τὰ ἐρείπιά του.

Ὁ βαρῶνος Ἰωάννης τῇ Σαβίνῃ.

Βουδαπέστη, 25 Ἰουνίου 1877.

Εὐρίσκομαι ἐν Βουδαπέστη, ἔχω τὸν διορισμόν μου καὶ σοὶ γράφω ἐναντίον τῆς ἀπαγορεύσεώς σου. Μὴ μ' ἐμπαίζῃς, Σαβίνη· μὴ ὀχυρωθῆς ὀπισθεν ὠραίων ματαίων καὶ παιδαριωδῶν φράσεων. Γνωρίζεις κάλλιστα, ὅπως ἐγώ, ὅτι ἐθεραπεύθην κατὰ βάθος, ὥστε ἐπανάπτωσις εἶν' ἀδύνατος πλέον. Τί φοβεῖσαι λοιπόν;

Ἄλλὰ πιστεύω ὅτι σ' ἐννοῶ ἢ ὑπερηφανία σου ἐξανίσταται, ἢ δὲ ματαιότης σ' ἐξουσιάζει.—Πῶς! Ἡ Σαβίνη μου, ἢ Σαβίνη ἐκεῖνη ἢς ἅπαν τὸ σῶμα ἀποκρίνεται εἰς ὄλους τοὺς πόθους μου, θὰ ἐτόλμα νὰ φοβηθῆ

μήπως δὲν μοὶ ἀρέσῃ; . . Παιδίον! — Οὐδὲν φοβοῦμαι, διότι πρὸ πολλοῦ γνωρίζω ὅτι γυνὴ ἄσχημος, δυσάρεστος, ἐστερημένη παντὸς θελήτηρου, οὐδέποτε γενομένη ἀντικείμενον σοβαρᾶς λατρείας, περιπαθοῦς ἔρωτος, οὐδέποτε θὰ ἐγνώριζε νὰ γράψῃ ἐπιστολάς τόσοσιν ἐλκυστικάς, ἀνανταγωνίστους καὶ ἐντυπωμένας μὲ τὸ ἐπιτήδειον ἐκεῖνο ἄρωμα, ὅπερ μόνον τὸ αἶσθημα τῆς δυνάμεώς του δύναται νὰ δώσῃ εἰς τὴν γυναῖκα. Διότι, ἐπίτρεψόν μοι νὰ σοὶ τὸ εἶπω, αἱ τόσοσιν ἐπαγωγοὶ πρῶται ἀκριβῶς ἐπιστολαὶ σου, μὲ κρατοῦσιν ὑπὸ τὸ θελήτηρον, καὶ ὦν πάσῃ θυσίᾳ θέλω νὰ εὕρω τὴν συνέχειαν, ἐντὸς τῶν ὀφθαλμῶν σου καὶ τῶν χειλέων σου.

Πολὺ μ' ἐπέπληξες ἐσχάτως. Θέλεις νὰ μὲ πείσης νὰ προτιμῶσ τὰ πάντα ἀπὸ τὸ λατρευτὸν σὲ ὄν, τὰ πάντα, πατρίδα, ἐπιστήμην, στάδιον καὶ ὁ θεὸς οἶδε τί ἄλλο ἀκόμη! Καὶ λησμονεῖς ὅτι ἀνὴρ τρελὸς ἀπὸ ἔρωτα δὲν θὰ πληρῶσῃ τὰς ἐπιστολάς του μὲ τὰ φιλόδοξα σχέδιά του. . .

Ὅταν γράφω εἰς τὴν Σαβίνην, εἰς τὸν ἀγνὸν αὐτὸν τῆς ζωῆς μου ἔρωτα, εἰς τὴν ἀγγελικὴν γυναῖκα, τὴν κατελθοῦσαν, μὲ τὰς ἀσπίλους λευκάς πτέρυγὰς τῆς, εἰς τὸν βόρβορον ἵνα σώσῃ τὴν πάσχουσαν δυστυχῆ ψυχὴν μου, δύναμαι νὰ πράξω ἄλλῶς παρὰ ν' ἀποθέσω εἰς τοὺς πόδας τῆς πᾶν ὅτι αὕτη ἐντὸς μου ἀνέστησε: τὴν ζωὴν μου, τὴν καρδίαν μου καὶ ἔτι πλέον: τὴν τιμὴν μου!

Δὲν σὲ ἱκετεύω πλέον, ἀλλ' ἀπαιτῶ νὰ γνωρισθῆς εἰς ἐμέ! τὸ ἀπαιτῶ ἐν ὀνόματι τῶν ὠραίων ὀμολογιῶν σου καὶ δυνάμει τοῦ ἔρωτος, ὃν ἐντὸς μου ἐξήγειρες!

Ἀνοιχθῆτι! ἀνοιχθῆτι, χώρα τῶν ὀνείρων μου, καρδιά τῆς Σαβίνης! Ἀνοιγῆτε, θελκτικοὶ ὀρίζοντες, θησαυροὶ ἀνεξαντλήτων ἡδονῶν! Ἀνοιγῆτε, ὠραῖοι βραχίονες τῆς Σαβίνης!

Σαβίνη τῷ βαρῶνῳ Ἰωάννῃ.

Βουδαπέστη, 28 Ἰουνίου 1877.

Ἐξ ὅλης τῆς περιπαθοῦς ἐπιστολῆς σας, ἐν μόνον ἐνόησα — τὸ μόνον ὅπερ μοὶ ἐπιτρέπεται νὰ ἐννοήσω, — ὅτι ἐπεστρέψατε εἰς Βουδαπέστην καὶ ὅτι ἐπανελάβετε τὰς διακοπεῖσας ἐργασίας σας. — Τοῦ λοιποῦ, τὸ αἰσθάνομαι, τὸ γνωρίζω, θὰ πράξητε τὸ καθήκον σας χωρὶς νὰ ἀδυνατίσητε, μεθ' ὅλης τῆς ἀρμοζούσης ἀξιοπρεπείας εἰς ἀνθρωπον τῆς κράσεώς σας — ἐκτὸς τῶν πόνων τῆς καρδίας σας — καὶ ἐλευθερωθέντα φαντασιωδῶν ἀπατῶν τοῦτο δ' εἶναι ἢ ὠραιότερα ἀνταμοιβῆ ὄλων τῶν ἀγώνων μου.

Τώρα λοιπὸν ἀντὶ νὰ ὑψώσω τὴν προσωπίδα θὰ σᾶς ἐκμυστηρευθῶ, θὰ σᾶς διηγηθῶ παράδοξόν τινα ἱστορίαν πλήρη ἀπροόπτων — ἀλλὰ τηρηθεῖσαν ὅσον τὸ δυνατόν μυστικῆν.

Ὁμιχλώδη καὶ ψυχρὰν ἐσπέραν τοῦ παρελθόντος φθινοπώρου, νεαρὰ γυνὴ ἐπέστρεφεν ἀπὸ τῆς νήσου Ἀγίας Μαργαρίτας εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ συζύγου τῆς. Καθημένη ἐπὶ τοῦ ξυλίνου ἐδωλίου τοῦ πλοίου, ἐγένετο ἀκουσία μάρτυς συνομιλίας, γενομένης πολὺ πλησίον αὐτῆς, εἰς τὸ ἀντίθετον μέρος.

Ἡ συνομιλία αὕτη ἦτο λίαν ἐνδιαφέρουσα! Νέος τις, μὲ περιπαθῆ καὶ ὀρμητικὴν ψυχὴν, πικρῶς παρεπονεῖτο περὶ τίνος ἀπάτης, ἢς περιέγραφε τὰ ὀλέθρια ἀποτελέσματα μ' εὐγλωττίαν ἀληθοῦς καὶ ἀθεραπεύτου ἀπελπίσας. Ὁ σὺντροφός του, πιθανῶς δὲ ὁ καλλίτερος φίλος του, προσεπάθει νὰ τὸν παρηγορήσῃ, ἀλλὰ τὰ ἐσκεμμένα ἐπιχειρήματα οὐδὲν ἄλλο ἔκαμνον παρὰ ν' ἀναζωπυρῶσι τὴν θανάσιμον πληγὴν, καὶ ἀπῆντων μόνον ἄφωνον καὶ ἀπόλυτον ἀποθάρρυνσιν.

Τὴν κεφαλὴν κεκλιμένην ἔχουσα ἐπὶ τοῦ ὤμου τοῦ

συζύγου της, ἡ νεαρὰ γυνὴ ἤκουεν ἀπλήστως τοῦ περιπαθοῦς καὶ συγκινητικοῦ ἐκείνου ποιήματος ὅπερ, ὅτε μὲν τῇ προὔξει μεγάλην ἐντύπωσιν ὡσεὶ Ἐλοΐζης ἐπιστολὴ ἀναδίδουσα ὑπέμετρον ἔρωτα, ὅτε δὲ τὴν ἐτρόμαζεν ὡς αἱ τραγικαὶ τοῦ Ὁθέλλου μανίαι.

Ἐν τούτοις, εἰς τινα διακοπὴν, τὸ πλοῖον ἔσθη, ἡ δὲ συνομιλία διεκόπη. Ἡ νεαρὰ γυνὴ ἤκουσεν ἀκόμη τοὺς ἀποχαιρετισμοὺς τῶν δύο νέων καὶ ἐγερωθεῖσα εἶδεν ὅτι ἠσπάζοντο ἀλλήλους, ὡς εἰς τὴν προτεραίαν ἴσως μακροῦ χωρισμοῦ. Ἠκολούθησε διὰ τοῦ βλέμματός τὸ ὑψηλὸν τοῦ ξένου ἀνάστημα ὅστις ἀφινε τὴν ἀκτὴν, καὶ ὅτε, δι' ἐσχάτην φορὰν ἐστράφη, ἀνεγνώρισεν, εἰς τὴν ὠχρὰν λάμπιν τοῦ φανοῦ τῆς πλατείας τοῦ λιμένος, τὸν Βαρῶνον Ἰωάννην... ὃν πλειστάκις εἶχε συναντήσει ἐν τῷ κόσμῳ καὶ οὔτινος ἐγνώριζε τὸ ἀτυχὲς μυθιστόρημα, χωρὶς νὰ εἰξεύρη ὅτι ἡ ἀπρόοπτος λύσις του εἶχε κλονίση μέχρι τῶν ριζῶν του τὸ νέον ἐκεῖνο δένδρον, τὸ πλήρες χυμοῦ καὶ οὔτινος οἱ εὐρωστοὶ κλάδοι ὑπισχοῦντο τὸσον ὠραῖον ἄνθισμα.

Βαθέως συγκινηθεῖσα ἐξ ὧσων ἤκουσεν, ἡ νεαρὰ γυνὴ ἐπανῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν της μ' ἐξημμένην τὴν κεφαλὴν, τὴν δὲ καρδίαν πλήρη οἴκτου καὶ συμπαθείας.

Μακρὰ αὖπνος νύξ τῇ ἐνέπνευσε τὴν ἰδέαν νὰ σώσῃ τὴν εὐγενῆ ἐκείνην ψυχὴν διὰ τοὺς σπουδαίους τῆς ζωῆς σκοπούς, καὶ νὰ τὴν κάμῃ εὐπρόσιτον εἰς τὴν πραγματικὴν ζωὴν — πρᾶγμα ἀδύνατον, ἐὰν τὸ δηλητήριον τοιαύτης ἀπάτης ἐλάμβανε καιρὸν νὰ τὴν παραλύσῃ.

Ναί, ἠθέλησε νὰ τὸν σώσῃ. Ἄλλὰ πῶς;... Φίλτατέ μου, ἡ νεαρὰ γυνὴ ἦτο ὁμοιοπαθῆς καὶ ἐνεθυμήθη τὸ ῥητόν της: *Similia similibus!* κατὰ τοῦ ἔρωτος, ὁ ἔρωτος!

Ἄλλὰ φυσικώτατα ἔπρεπε νὰ δώσῃ τὸ φάρμακον καθ' ὁμοιοπαθητικὰς δόσεις... Σὰς τὸ παρουσίασεν ὑπὸ τὸ σχῆμα «ιδανικοῦ ἔρωτος» εἰς μικρὰ θαυμάσια καταπότια, τὰ ὅποια — τί ἄνθρωπος εἶσθε! — οὐδέποτε θὰ ἠθέλατε νὰ πιστεύσητε, πρὸ πάντων ἐὰν ἐζήτουν τὴν γνώμην σας.

Εὐτυχῶς ὁ τρόπος τῆς θεραπείας ἐπέτυχε καὶ δὲν ἔχετε πλέον ἀνάγκην φαρμάκου. Ἄλλως τε θὰ χάσῃ τὰς δυνάμεις του ὅταν μάθητε: ὅτι ὁ αὐθάδης ἰατρός σας εἶν' εὐτυχῆς σύζυγος, ἦτις, ἀπὸ τῆς εὐλογημένης ἐστίας αὐτῆς, σὰς προτρέπει νὰ ὠφελῆθητε ἐκ τῶν σκληρῶν τῶν ἀπατῶν σας μαθημάτων, νὰ δυσπιστήτε ἀπὸ τὰς παραφορὰς τῆς καρδίας, διότι ὁ γνήσιος ἔρωτος δὲν εἶναι οὔτε καθαρῶς ὑλικός, οὔτε ιδανικός ἐξ ὀλοκλήρου, ἀλλὰ ἡ ἔνωσις δύο εἰς ἓν μόνον καὶ ἅγιον αἶσθημα, οὔτινος ἡ ὑπερτάτη κορωνὶς εἶναι τὸ Τέκνον!

Παραιτήσατε λοιπὸν τὴν ἐρωμένην καὶ τὸ ιδανικόν, προσπαθήσατε νὰ εὐρητὴ εὐγενῆ καὶ ἀφοσιωμένην σύντροφον—καὶ λησμονήσατε τὴν μηδέποτε ὑπάρξασαν Σαβίνην!

*Ἐν Ἀθήναις, Φεβρουάριος 1884.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α. ΒΑΛΑΒΑΝΗΣ.

Ἡ ΓΥΦΤΙΣΣΑ

(Ἐκ τοῦ λευκώματος τοῦ φίλου Π. Ρ.)

»Ἐλα γιὰ 'πέ μου, γύφτισσα, ἐδῶ ποῦμαι στὰ ξένα.
»ποιὰ τύχη, ποῖο μελλάμενο νὰ καρτερῇ καὶ 'μένα;
»πέ μου νὰ ζήσῃ τὸ παιδί, πῶχεις 'σ τὴν ἀγκαλιά σου
»φανέρωσέ μου ξάστερα τὰ λόγια τῆς καρδίας σου.

»πᾶρε, πλερώσου γιὰ καλὸ καὶ γιὰ κακὸ ἀκόμα,
»θέλω ν' ἀκούσω κάτι τι κι' ἀπ' τὸ δικό σου στόμα,
»ποιὸς ξέρει μὴ τὰ λόγια σου παρηγοριά μ' ἀφήσουν
»καὶ τὰ πολλὰ μου βάσανα μὲ γλύκα τὰ ραντίσουν.

Καὶ 'κείνη 'σάν ἀπώθισε 'σ τὸ χῶμα τὸ παιδί της δράζει μὲ μιᾶς τὸ χέρι μου, μ' ὅλη τὴ δύναμί της, κρατεῖ σφιχτὰ τὰ δάχτυλα, θωρεῖ τὴν ἀπαλάμη, μὲ τρόπο τὴν ἐκύτταζα μὴ θάμμα θὲ νὰ κάμῃ, καὶ τοῦ χεριοῦ μου ἡ χαρακίαις γενοῦν τρανὰ σημεῖα καὶ φανερώσουν τῆς ζωῆς ταῖς πράξεις μία—μία.

Μὲ μιᾶς μοῦ ρίχτει μία ματιὰ κι' ἀρχίνησε νὰ λέῃ, πῶς μέσ' τὰ νιάτα ἡ τύχη μου ἀπελπισμένη κλαίει, καὶ πῶς ἐπέρασα ζωὴ μὲ βάσανα, μὲ πόνους, ποῦ θέρισαν κάθε καλὸ, μέσ' τὰς ξανθοῦς μου χρόνους, καὶ πῶς τὸ μνημα π' ἀνοῖξα τόρα στερνὰ 'σ τὸ χῶμα χάσκει μέσα 'σ τὰ σπλάγχνα μου καὶ μὲ δαγκᾶ ἀκόμα.

Φύγε! τῆς εἶπα, ἡ γείτοιά σουπε τὴ συμφορὰ μου, σῶπα, κακὴ γερόντισσα, καὶ κρύψ' ἀπὸ 'μπροστά μου 'πέ μου 'σάν ξέρεις τί πονῶ, πέμου τί συλλογιόμαι, ἀφέσ' τὰ χρόνια πῶφυγαν γιὰ 'κεῖα ποῦ καρτεροῦμε ἐμὲ μοῦ καίγετ' ἡ καρδιά καὶ θέλω πεῖα νὰ μάθω τ' ἔχω νὰ γένω 'δῶ κ' ἐμπρός, καὶ τί ἔχω νὰ πάθω. Κ' ἐκείνη 'σάν καὶ ν' ἀνοῖξε τὰ μυστικά μου στήθεια, κ' ἐδιάβασε τὰ σπλάγχνα μου καὶ μοῦπε τὴν ἀλήθεια, πῶς ἔχω πόνον 'σ τὴν καρδιά, γιὰ μιὰ μαυρομματούσα πῶχει τὰ χεῖλη κόκκινα καὶ τὰ μαλλιά της ροῦσα.

Μοῦπε πῶς ἂν δὲ μ' ἀγαπᾶ, μ' ἐμένα θὲ νὰ ζήσῃ, πῶς θὲ νὰ γένῃ ταῖρι μευ καὶ θὰ καλοκαρδίση, καὶ πῶς θὲ νάρτη καὶ στιγμὴ νὰ φορεθῇ 'σ τὰ μαῦρα, 'σάν θὰ τῆς κάψῃ τὴν καρδιά, σκληρὴ φωτιά καὶ λαύρα, καὶ πῶς ἀκόμα βάσανα πολλὰ θὲ νὰ περάσω· μὰ δὲ μὲ μέλει! ἄς τὰ περνῶ, 'σάν σένα δὲ θὰ χάσω κι' ἀκόμα πεῖα ἂν μέλλεται νὰ σακοθανατήσω, ἀρκεῖ μέσ' τὴν ἀγκάλῃ σου τὰ νιάτα μου νὰ σβύσω, καὶ νὰ θωρῇ 'σάν ὄνειρο μισόσβυστο τὸ μάτι, τὸν ἄγγελον π' ἀγάπησα δειλὰ νὰ μὲ φυλάττη.

Φύγε καὶ πάλαι, γύφτισσα, τῆς εἶπα καὶ μὲ φτάνει 'σάν μιὰ φορὰ ἡ ἀγάπη μου τὸ πόνον μου θὰ 'γιάνη.

*Ἐν Ἀθήναις, 1 8|εβρίου 1884.

ΝΙΚΟΛ. ΙΩ. ΣΤΑΜΑΤΕΛΟΣ.

ΓΑΒΡΙΕΛΛΑ ΚΡΑΟΥΣ

Ἡ ἐξοχωτέρα ἀοιδὸς τῆς Μουσικῆς Ἀκαδημίας τῶν Παρισίων, ἡ λαμπροτέρα διερμηνεύτρια τῆς μεγαλοφυΐας τῶν διασημοτέρων μελοποιῶν, ἐν ὄνομα ἐν τέλει, ὅπερ θὰ διαμείνῃ ἐς αἰεὶ ἠνωμένον πρὸς τοὺς περιφανεστέρους θριάμβους τοῦ Μελοδράματος, εἶνε καὶ ἡ **Γαβριέλλα Κράους**.

Καὶ ἐπειδὴ ἐν Γαλλίᾳ ἀνεδείχθη, εἰς τὴν Γαλλίαν μὲν βεβαίως θὰ ὀφείλῃ τὴν φήμην της, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν **Γαβριέλλαν Κράους** ἀναντιρρήτως θὰ ὀφείλῃ τὸ Γαλλικὸν Μελοδράμα μέρος τῆς δόξης του.

Ἡ **Γαβριέλλα Κράους** ἐγεννήθη ἐν Βιέννῃ τῇ 24 μαρτίου 1842. Εὐθὺς δ' ἀπὸ τῆς παιδικῆς αὐτῆς ἡλικίας διετρανώθη ἐν αὐτῇ ἡ πρὸς τὴν μουσικὴν κλίσις της. Ἐξάετης ἐγίνωσκε νὰ ᾄδῃ, καὶ νὰ ᾄδῃ οὕτως, ὥστε νὰ ἐκπλήσῃ τοὺς ἀκούοντας αὐτήν. Τὸ δὲ μᾶλλον ἄξιον